

Viktigt EU-avgörande för frömångfalden

En av EU:s så kallade [generaladvokater](#) vid [EU-domstolen](#), Juliane Kokott, kom 19 januari med ett för [den odlade frömångfalden](#) positivt besked. Hon konstaterade i ett så kallat [förhandsavgörande](#) att delar av EU-direktivet [2002/55/EG](#) (att man inte får marknadsföra icke registrerade frösor) [strider](#) mot vissa grundläggande EU-lagar. Förhandsavgörandet har beteckningen "Mål C-59/11" och kan [läsas på EUR-lex](#) och [InfoCuria](#), även om det i skrivande stund ännu inte är översatt till alla språk. För mig som förstår franska går det dock att traggla sig igenom, även om det hade varit lättare med engelska.

[La France Agricole](#) har en artikel om det hela som även beskriver bakgrunden. Den lilla franska fröfirman [Kokopelli](#) stämades av den stora franska fröfirman Graines Baumaux för brott mot EU:s utsädesdirektiv för köksväxter. Graines Baumaux krävde 10000 euro i skadestånd. Domstolen i Nancy dömde 2005 Kokopelli för att de sålde fröer av flera hundra olika köksväxtsorter som inte fanns med på EU:s sortlista.

Kokopelli överklagade till appellationsdomstolen i Nancy, som i sin tur skickade frågan vidare till EU-domstolen för ett förhandsavgörande. Appellationsdomstolens fråga till EU-domstolen var om "begränsningarna i produktion och försäljning av fröer och plantor av gamla sorter" är i överensstämmelse med vissa grundläggande principer för EU.

Generaladvokaten Juliane Kokott kom nu 19 januari alltså med beskedet att direktivet 2002/55/EG om försäljning av grönsaksfröer som inte finns med i EU:s officiella sortlista "är ogiltigt i det att det bryter mot unionens lagar" i "proportionalitetsprincipen" och "fritt företagande enligt artikel 16 i stadgan om de grundläggande rättigheterna" och "rörelsefrihet för varor enligt artikel 34 av EU-fördraget" och "principen om likabehandling enligt artikel 20 i fördraget".

Generaladvokaten säger vidare att "förbudet mot försäljning av otillåtna frösorter är oproportionerligt gentemot målen i den europeiska lagstiftningen". Enligt henne "skulle målen kunna uppnås genom mindre begränsande föreskrifter". Exempelvis skulle en möjlig väg vara att ha ett krav på tydlig märkning för att säkerställa information och skydd för konsumenten när frösorten inte uppfyller kraven för EU:s sortlista.

Kokott säger att förbudet mot försäljning av fröer som inte är med på sortlistan har "vissa fördelar" och framförallt "säkerställer en tillfredsställande produktivitet inom jordbruket" och "har som mål att skydda slutkonsumenten av matvaror från hälsoproblem" och mot "förfalskningar och lurendrejeri". Emellertid påpekar hon att förbudet har "allvarliga olägenheter" vad gäller näringsfrihet, konsumenter av jordbruksprodukter samt biologisk mångfald inom jordbruket. Hon föreslår därför att EU-domstolen i sitt kommande beslut fastslår att detta förbud är ogiltigt.

Motståndet från fröjättarna är dock inte slut - den franska fröproducentföreningen protesterar och försöker tolka generaladvokatens uttalande så gynnsamt som möjligt för sig själva. Franska nätverket för jordbruksfröer ser dock utslaget som en "glimt av hopp" för ovanliga frösorter.

Även jag ser detta utslag som hoppfullt. EU och Jordbruksverket ser alltså ut att tvingas luckra upp sina föreskrifter för fröförsäljning och de små fröfirmorna kan förhoppningsvis få det lättare.